

**TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
TARYBA**

**SPRENDIMAS
DĖL TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO 2013 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS
PATVIRTINIMO**

2014 m. kovo d. Nr.T1-

Telšiai

Vadovaudamasi Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro nuostatais, patvirtintų Telšių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. rugpjūčio 18 d. sprendimu Nr. T1-197 „Dėl biudžetinės įstaigos Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro įsteigimo“, 20.8 punktu, Telšių rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a** :

Patvirtinti Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2013 metų veiklos ataskaitą (pridedama).

Savivaldybės meras

Vytautas Kleiva

Administracijos
direktorius

(Parašas)
Saulius Urbonas

(Data)

Kalbos tvarkytoja

(Parašas)
Birutė Žulkutė

(Data)

Juridinio, personalo ir dokumentų
valdymo skyriaus vedėjas

(Parašas)
Edmundas Vaitkevičius

(Data)

Sveikatos ir socialinių
reikalų komiteto
pirmininkė

(Parašas)
Virginija Vitkauskienė

(Data)

TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO 2013 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

I. BENDROJI DALIS

1.1. Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Telšių rajono savivaldybės tarybos sprendimais, Administracijos direktoriaus įsakymais bei Biuro nuostatais.

Pagrindinis Biuro veiklos tikslas – rūpintis Savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti Savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

Visuomenės sveikatos stebėseną, nuolatinę informacijos sklaidą gyventojams apie sveikatos rizikos veiksnius, pagal galimybes jų paplitimo populiacijoje mažinimas bei bendruomenės narių sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymas, propagavimas yra pagrindinės prevencinės gyventojų sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo priemonės, naudojamos 2013 m. Biuro programoje užsibrėžtiems uždaviniams įgyvendinti. Siekiant sumažinti sergamumą ir mirtingumą nuo širdies ir kraujagyslių sistemos ligų, ypač didelis dėmesys buvo skiriamas gyventojų fizinio aktyvumo skatinimui, sveikos gyvensenos mokymui, vaikų sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymui.

Biuras atliko šias veiklas (teikė paslaugas):

1. Visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringą), surinko išsamią informaciją apie Savivaldybės gyventojų visuomenės sveikatos būklę, sveikatos rizikos veiksnius ir ja remiantis suplanavo bei įgyvendino Savivaldybės visuomenės sveikatos stiprinimo priemones;

2. Organizavo visuomenės sveikatos stiprinimą bendruomenėse įtraukdamas į šią veiklą bendruomenę ir socialinius partnerius;

3. Vykdydė vaikų ir jaunimo visuomenės sveikatos priežiūrą, koordinavo visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, dirbančių bendrojo lavinimo mokyklose, veiklą;

4. Pagal kompetenciją organizavo alkoholio, tabako ir psichotropinių medžiagų vartojimo profilaktiką;

5. Pagal kompetenciją organizavo lėtinių neinfekcinių ligų, nelaimingų atsitikimų ir traumų profilaktiką;

6. Pagal kompetenciją organizavo užkrečiamųjų ligų profilaktiką;

7. Vykdydė kitas įstatymų nustatytas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas.

II. ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

2.1. Biuro struktūra, darbuotojų pareigybių sąrašas yra suderintas su steigėju, etatų normatyvai yra patvirtinti Telšių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. rugsėjo 29 d. sprendimu Nr. T1-243 “Dėl biudžetinės įstaigos Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro maksimalaus darbuotojų skaičiaus patvirtinimo”. Iš viso yra patvirtinta 14 etatų.

2.2. Biuro etatų skaičius 2013 m. gruodžio 31 d.

Pareigybės	Etatų skaičius	Darbuotojų skaičius
Direktorius	1	1
Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai biure: visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas visuomenės sveikatos stebėsenos specialistas	1 1	2
Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, vykdantys sveikatos priežiūrą mokyklose	11	12
Iš viso:	14	15

- 2.3. Direktorius ir du visuomenės sveikatos priežiūros specialistai veiklą vykdo Biure, o 12 visuomenės sveikatos priežiūros specialistų - 24-iose Telšių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigose.
- 2.4. Biuro darbuotojų išsilavinimas: aukštasis universitetinis – 5, aukštesnysis (arba jam prilygintas)- 9.

III. BIURO FINANSAVIMAS

- 3.1 Biuro finansavimo šaltiniai: savivaldybės biudžeto lėšos, valstybės biudžeto lėšos, privalomo sveikatos draudimo fondo lėšos, visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšos.
- 3.2 2013 m. bendras Biuro finansavimas sudarė 381367,98 Lt.

Finansavimo šaltiniai	Paskirtis	Suma (Lt)
Savivaldybės biudžeto lėšos	Biuras	86147,48
	Mokyklų specialistai	78500
	Iš viso:	164647,48
Valstybės biudžeto lėšos (Sveikatos apsaugos ministerijos)	Biuras	62600
Privalomojo sveikatos draudimo lėšos	Mokyklų specialistai	147200
Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšos	Biuras	4070
Savivaldybės biudžeto lėšos (maudyklų vandens kokybės monitoringas)	Biuras	2850,50
Iš viso:		381367,98

3.3. Lėšos panaudotos:

- 3.3.1. Išmokėtas darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokos;
- 3.3.2. Lėšos panaudotos lektorių autorinėms sutartims apmokėti, publikuoti straipsniams rajoninėje spaudoje, renginiams ir kt.
- 3.3.3. Prekių įsigijimui: mokomosioms priemonėms, kanceliarinėms prekėms, pirmosios medicinos pagalbos rinkiniams, medikamentams ir kt.
- 3.3.4. Kitoms paslaugoms: vandens mėginių tyrimams, transporto paslaugoms, ryšių paslaugoms, leidinių gamybai.

IV. 2013 M. PARENGTOS BIURO VEIKLOS ATASKAITOS

- 4.1. Parengta Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos 2013 m. vykdyto projekto „Vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, ir bendrojo lavinimo mokyklų moksleivių kokybės ir subalansuoto maitinimo kontrolė Telšių rajone“ ataskaita.
- 4.2. Parengta Savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros priemonių įgyvendinimo ataskaita, skirta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai pagal Telšių rajono savivaldybės administracijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos 2013 m. rugpjūčio 05 d. pasirašytą Sveikatinimo veiklos sutartį Nr. (S-212).
- 4.3. Parengta Sveikatos ugdymo ir mokymo 2013 m. ataskaita Nr. 41-1- sveikata (pateikta 2014-01-10).
- 4.4. Parengta Biuro 2013 metų veiklos programa, patvirtinta Telšių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. kovo 21 d. sprendimu Nr. T1-142.
- 4.5. Parengta Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2012 m. veiklos ataskaita, patvirtinta Telšių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. kovo 21 d. sprendimu Nr. T1-125.

4.6. Parengta 2013 metų Telšių rajono savivaldybės maudyklų vandens kokybės ataskaita (pateikta Telšių rajono savivaldybės gydytojui, 2014-01-08).

V. BIURO VEIKLA

Pagrindinė Biuro veiklos sritis — Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamų savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų organizavimas ir teikimas fiziniams ir juridiniams asmenims Telšių rajono savivaldybės teritorijoje.

Biuro veikla organizuojama ir vykdoma remiantis Telšių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. kovo 21 d. sprendimu Nr. T1-142 patvirtinta Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2013 metų veiklos programa, Telšių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. gruodžio 29 d. sprendimu Nr. T1-365 patvirtinta „Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2012-2014 metų programa“ bei Telšių rajono savivaldybės administracijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos 2013 m. rugpjūčio 05 d. pasirašyta Sveikatinimo veiklos sutartimi Nr. (S-212) ir kt.

Visuomenės sveikatos stiprinimas savivaldybės bendruomenėje

Igyvendinant Visuomenės sveikatos stiprinimą Telšių rajono savivaldybės bendruomenėje t.y. didinant Telšių rajono gyventojų informuotumą apie užkrečiamųjų ligų profilaktiką, lėtinių neinfekcinių ligų pagrindinius rizikos veiksnius, jų korekciją, skatinant aktyvesnį, sveikesnį gyvenimo būdą, formuojant tinkamas sveikos gyvensenos nuostatas bei ugdant sveikos gyvensenos įgūdžius, Telšių rajono savivaldybės bendruomenėje buvo inicijuojamos ir organizuojamos įvairios prevencinės sveikatos stiprinimo priemonės įvairioms gyventojų grupėms pagal prioritetines sritis.

1 Uždavinys	Vykdėti Visuomenės sveikatos stiprinimą savivaldybės bendruomenėje	
Veikla:	Vykdėti sveikatos propagavimą, bei Visuomenės, valdymo institucijų informavimą ir konsultavimą Visuomenės sveikatos klausimais	
Eil. Nr.	Kriterijaus pavadinimas	Kriterijaus vertė
1.	Renginiai (konferencijos, seminarai, akcijos) visuomenės sveikatos propagavimo tema	164
2.	Renginiuose dalyvavusių asmenų skaičius	3472
3.	Informaciniai pranešimai	31
4.	Straipsniai (regioninėje spaudoje, internetiniuose puslapiuose)	74
5.	Parengtos metodinės priemonės	3
6.	Duoti interviu žiniasklaidai	14

Veiklos aprašymas:

Neinfekcinių ligų profilaktika

Renginiai (konferencijos, seminarai, akcijos) visuomenės sveikatos propagavimo tema:

1. 2013 m. sausio-gruodžio mėn. (13 renginių, dalyviai - 334 gyventojai (1 lentelė)).

Telšių rajono įstaigose buvo organizuota prevencinė akcija „Sveikata – didžiausias žmogaus turtas“, kurios tikslas supažindinti gyventojus su nemokamomis prevencinėmis programomis, finansuojamomis iš PSDF biudžeto lėšų, bei kūno masės sudėties analizatoriumi ištirti kūno masės sudėtį (nustatyti kūno masės indeksą, raumenų masę, procentinę kūno riebalų kiekį, visceralinių riebalų lygį, kaulų masę, metabolinį amžių, procentinę kūno vandens kiekį, dienos kalorijų normą) pakomentuoti gautus rezultatus, suteikti rekomendacijas.

Eil. Nr.	Data	Vieta	Dalyvių skaičius
1.	2013-01-24	11.00-14.00 val. Regioninė Telšių ligoninė	15
2.	2013-01-31	10.00-13.00 val. Telšių rajono savivaldybė	30
3.	2013-02-07	10.00-11.00 val. Muzikos mokykla	20
4.	2013-02-20	11.30 val. Telšių „Atžalyno“ pagrindinė mokykla	26
5.	2013-02-21	11.00 val. Telšių rajono savivaldybės žemės plėtros skyrius	10
6.	2013-02-28	9.00-12.00 val. AB „Žemaitijos pienas“	14
7.	2013-04-22	9.00-12.00 val. AB „Žemaitijos pienas“	23
8.	2013-04-29	10.00-12.00 val. Vaikų globos namai	14
9.	2013-05 2013-06	VŠĮ Telšių regioninis profesinio mokymo centras; Varnių Motiejaus Valančiaus gimnazija; Pavandenės pagrindinė mokykla; Janapolės pagrindinė mokykla.	78
10.	2013-06-18	9.00-11.00 val. Senelių globos namai	22
11.	2013-10-15	18.00 val. Telšių „Atžalyno“ pagrindinė mokykla	35
12.	2013-12-05	18.00 val. Telšių „Atžalyno“ pagrindinė mokykla	27
13.	2013-12-11	13.00 val. Trečiojo amžiaus universitetas	20
Viso:			334

2. 2013 m. rugsėjo 30 d. (1 renginys, dalyviai – 76 gyventojai).

Bendradarbiaujant su Telšių specialiąja mokykla Telšių miesto Turgaus aikštėje organizuota Pasaulinės širdies dienos minėjimas. Susirinkusius dalyvius visuomenės sveikatos biuro darbuotojai konsultavo širdies ir kraujotakos sistemos klausimais, matavo kraujospūdį, vaišino karšta arbata. Dalyviai palaikydami šios dienos minėjimo akciją – sustojo grandine sudarydami simbolinę širdies formą ir įsiamžino nuotraukoje.

3. 2013 m. spalio 15 d. (1 radijo laida, trukmė 15 min.).

Spalio 15 dieną radijo stoties XXL FM tiesioginiame eterio buvo minima Pasaulinė regėjimo diena. Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas M. Karečka 10.00 val. ryto mokė klausytojus atpalaiduojančių akių mankštos pratimų, aiškino pratimų svarbą regėjimui.

Informacijos sklaida:

- Parengtas informacinis pranešimas „Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras kviečia sudalyvauti prevencinėje akcijoje Sveikata - didžiausias žmogaus turtas“, publikuotas 2013-01-23 Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt.
- Parengtas straipsnis „Širdies dienos minėjimas“. 2013-09-25 publikuota Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB; Tinklapyje www.renginiai.info.
- Informacija apie Biuro organizuojamą Pasaulinės širdies dienos minėjimą viešinta radijo stoties XXL FM tiesioginiame eterio Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ rugsėjo 3 d., 10 d., 17 d., 24 d., spalio 1d.
- Parengtas straipsnis „Pasaulinės širdies dienos minėjimas Telšiuose“. 2013-10-04 publikuotas laikraštyje „Telšių žinios“ Nr. 77.
- Parengtas straipsnis „Spalio 10 d. – Pasaulinė regėjimo diena“. 2013-10-10 publikuotas Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB.

Fizinio aktyvumo skatinimas

Renginiai (konferencijos, seminarai, akcijos) visuomenės sveikatos propagavimo tema:

1. 2013 m. sausio 26 d. (1 renginys, 23 dalyviai).

Buvo organizuotas žygis su slidėmis „Snaigės žygis“ prie Zakso kalno. Tikslas – skatinti įvairaus amžiaus gyventojų fizinį aktyvumą, propaguojant žiemos sportą.

2. 2013 m. vasario 9 d. (1 renginys, 25 dalyviai).

Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras bendradarbiaudamas kartu su Telšių rajono orientavimosi sporto klubu „Telšiai“ organizavo Slidinėjimo varžybas prie Zakso kalno. Tikslas – skatinti įvairaus amžiaus gyventojų fizinį aktyvumą, propaguojant žiemos sportą.

3. 2013 m. sausio - kovo, spalio-gruodžio mėn. (30 užsiėmimų, 812 dalyvių).

Skatinat Telšių rajono gyventojų fizinį aktyvumą, sveiką senėjimą Telšių „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos sporto salėje buvo organizuojamos įvairaus amžiaus žmonėms mankštos, kurias vedė kūno kultūros mokytoja Loreta Jankauskienė.

4. 2013 m. sausio - vasario, lapkričio - gruodžio mėn. (14 užsiėmimų, 243 dalyviai, 2 lentelė).

Biuras siekdamas padidinti vyresnio amžiaus žmonių fizinį aktyvumą bei paskatinti sveiką senėjimą kvietė Telšių rajono gyventojus, kuriems virš 50 metų, stiprinti savo fizinę sveikatą dalyvaujant prevencinėje akcijoje „Sveikas senėjimas“.

2 lentelė. Prevencinės akcijos „Sveikas senėjimas“ vykdymas 2013 m.

Eil. Nr.	Data	Kur vyko renginys „Sveikas senėjimas“	Dalyvių skaičius
1.	2013-01-05	Telšių „Ateities“ pagrindinės mokyklos baseinas	12
2.	2013-01-12	Telšių „Ateities“ pagrindinės mokyklos baseinas	15
3.	2013-01-19	Telšių „Ateities“ pagrindinės mokyklos baseinas	16
4.	2013-01-26	Telšių „Ateities“ pagrindinės mokyklos baseinas	16
5.	2013-02-02	Telšių „Ateities“ pagrindinės mokyklos baseinas	11
6.	2013-02-09	Telšių „Ateities“ pagrindinės mokyklos baseinas	11
7.	2013-02-23	Telšių „Ateities“ pagrindinės mokyklos baseinas	14
8.	2013-11-09	Telšių „Ateities“ pagrindinės mokyklos baseinas	10
9.	2013-11-16	Telšių „Ateities“ pagrindinės mokyklos baseinas	16
10.	2013-11-23	Telšių „Ateities“ pagrindinės mokyklos baseinas	33
11.	2013-11-30	Telšių „Ateities“ pagrindinės mokyklos baseinas	25
12.	2013-12-07	Telšių „Ateities“ pagrindinės mokyklos baseinas	21
13.	2013-12-14	Telšių „Ateities“ pagrindinės mokyklos baseinas	29
14.	2013-12-21	Telšių „Ateities“ pagrindinės mokyklos baseinas	14
Viso:			243

5. 2013 m. balandžio-lapkričio mėn. (25 užsiėmimai, 232 dalyviai).

Gyventojams buvo organizuoti Šiaurietiško ėjimo mokymai. Tai ėjimas su specialiomis lazdomis, taikant „Alfa“ techniką t.y. kai vienu metu dirba daugelis kūno raumenų grupių (pilvo, nugaros, rankų, pečių, krūtinės, kojų). Šiaurietiškas ėjimas plačiai taikomas kaip gydymo forma ir yra veiksmingas gydant kvėpavimo ir kraujotakos sutrikimus, stuburo ligas, osteoporozę. Jis puikiai tinka vyresnio amžiaus, antsvorio, sąnarių ir nugaros problemų turintiems žmonėms, nes iki 30% mažiau apkrauna judėjimo aparatą. Šiaurietiško ėjimo mokymai organizuoti tiek Telšių miesto, tiek rajono gyventojų bendruomenėms (3 lentelė).

3 lentelė. Šiaurietiško ėjimo mokymai 2013 m.

Eil. Nr.	Data	Kur vyko renginys „Šiaurietiškas ėjimas“:	Dalyvių skaičius
1.	2013-04-25	17.45 val. Telšiai	13

2.	2013-04-30	17.45 val. Telšiai	11
3.	2013-05-02	18.00 val. Telšiai	8
4.	2013-05-07	18.00 val. Telšiai	9
5.	2013-05-14	18.00 val. Telšiai	6
6.	2013-05-16	18.30 val. Telšiai, Žygis skirtas Pasaulinei judėjimo dienai	7
7.	2013-05-21	18.00 val. Telšiai	8
8.	2013-05-23	18.30 val. Telšiai – Ilgio ež. Žygis skirtas Pasaulinei judėjimo dienai paminėti	13
9.	2013-05-28	18.00 val. Telšiai	7
10.	2013-05-30	18.00 val. Telšiai – Dievo krėslo miškas žygis skirtas Pasaulinei judėjimo dienai paminėti	11
11.	2013-06-04	18.00 val. Telšiai	11
12.	2013-06-06	18.00 val. Telšiai – „Germanto vila“ žygis	9
13.	2013-09-12	18.00 val. Upyna	13
14.	2013-09-16	17.45 val. Telšiai	20
15.	2013-09-24	17.45 val. Telšiai	13
16.	2013-09-26	17.45 val. Telšiai	12
17.	2013-09-27	18.00 val. Luokė	5
18.	2013-10-02	17.45 val. Telšiai	10
19.	2013-10-03	17.45 val. Telšiai, žygis aplink Masčio ežerą	13
20.	2013-10-04	17.45 val. Telšiai	7
21.	2013-10-16	17.45 val. Telšiai	10
22.	2013-10-18	17.45 val. Telšiai	2
23.	2013-10-22	17.30 val. Telšiai	9
24.	2013-10-24	17.30 val. Telšiai, baigiamasis žygis - Viešvėnai	5
Viso:			232

Bendradarbiaujant su Varnių bendruomene dėl gyventojų fizinio aktyvumo skatinimo, šiaurietiško ėjimo mokymų ciklui (5 užsiėmimams) Varnių bendruomenei buvo paskolintas inventorių, reikalingas mokymams.

Bendradarbiaujant su skautų stovykla „Gėrio pėdomis“ liepos 6-14 d. buvo organizuojami šiaurietiški ėjimai stovyklos svečiams.

6. 2013 m. rugsėjo-lapkričio mėn. (15 užsiėmimų, 99 dalyviai (darbingo amžiaus gyventojai)).

Buvo organizuotos grupinės fizinės treniruotės sporto klube „Sportesa“. Tikslinė grupė – darbingo amžiaus žmonės. Rugsėjo – spalio mėn. vyko grupinės mankštos pavadinimu „Kūno dizainas“. Kūno dizainas - nedidelio intensyvumo treniruotė, siekiantiems padidinti raumenų jėgą ir ištvermę, skirtingų kūno dalių lankstumą ir judesio amplitudę. Treniruotės metu naudojamos elastingos gumos, svareliai, įvairūs sportiniai inventorių. Lapkričio mėn. vyko grupinės treniruotės pavadinimu „Kardio treniruotės“. Kardio treniruotės – tai intensyvi ir skirta sveikiems bei jau sportuojantiems žmonėms. Treniruočių dalyvių metu širdies ritmas didinamas 60-80%. Kardio treniruotės yra vienas iš efektyviausių būdų mesti svorį, stiprinti širdies kraujagyslių sistemą, didinti raumenų ištvermę.

7. 2013 m. lapkričio 2 d. (1 renginys, 20 dalyvių).

Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras skatindamas bendruomenių saviveiklos iniciatyvas bei fizinį aktyvumą bendradarbiavo su atviru Telšių jaunimo centru ir padėjo suorganizuoti vėlinių žygį. Tikslas – skatinti fizinį aktyvumą bei paminėti Vėlines, aplankyti kapus, prisimenant išėjusius, uždegant žvakutes ant užmirštų kapų. Žygio maršrutas siekė apie 15 kilometrų, dalyviai pagerino savo širdies darbą, fizinę būklę. Žygio finišas ant Džiugo kalno, kur dalyvių jau laukė laužas ir žemaitiško folkloro kolektyvas „Ontrėp“.

Informacijos sklaida:

- Parengtas informacinis pranešimas „Informacija žiemos sporto mėgėjams“, kuris paskelbtas radijo stotyje XXL FM, publikuotas 2013-01-23 Biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt., kituose informaciniuose tinklalapiuose www.telsietis.lt.
- Publikuotas straipsnis laikraštyje „Telšių žinios“ 2013 m. sausio 22 d. Nr 6. (1335) 7 p. „Snaigės žygis“ ir „Slidinėjimo varžybos“;
- Publikuotas straipsnis laikraštyje „Penktadienio žemaitis“ 2013 m. vasario 8 d. Nr 6.(865) 15 p. „Žiemos sporto mėgėjai išsirengė į „Snaigės žygį“.
- Publikuotas straipsnis laikraštyje „Penktadienio žemaitis“ 2013 m. vasario 15 d. Nr. 7 (866) „Slidinėjimo varžybos subūrė Telšių slidininkus“;
- Publikuotas straipsnis laikraštyje „Kalvotoji Žemaitija“ 2013 m. vasario 14 d. Nr 19. (9440) 8 p. „Snaigės žygio dalyviai – nuo 8-erių iki 80-ies“.
- Parengtas leidinys (plakatas) „Snaigės žygis ir slidinėjimo varžybos“, išplatintas mieste 2013-01-07, tiražas 30 vnt.
- Parengti informaciniai pranešimai „Kviečiame Telšių gyventojus į nemokamas mankštas“, kurie publikuoti 2013-01-09, 2013-08-27 biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Visuomenės sveikatos biuro socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB; kituose tinklalapiuose www.telsietis.lt, www.renginiai.info.
- Informacija apie Biuro organizuojamas fizinio aktyvumo skatinimo priemones t.y. nemokamas mankštas Telšių rajono gyventojams viešinta radijo stoties XXL FM tiesioginiame eteriye Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ spalio 15 d., 22 d., 29 d., lapkričio 5 d., 12 d., 19 d.
- Parengti informaciniai straipsniai „Gyventojų fizinio aktyvumo skatinimas Telšiuose“, „Sveikas senėjimas - ilgesnis gyvenimas“, kurie publikuoti Biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt ir socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB.
- Publikuotas straipsnis laikraštyje „Kalvotoji Žemaitija“ 2013 m. lapkričio 5 d. Nr. 124 (9545) „Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras kviečia“.
- Informacija apie Biuro organizuojamas fizinio aktyvumo skatinimo priemones t.y. prevencinę akciją „Sveikas senėjimas“ viešinta radijo stoties XXL FM tiesioginiame eteriye Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ spalio 22 d., 29 d., lapkričio 5 d., 12 d., 19 d.
- Parengtas informacinis pranešimas „Kvietimas į šiaurietiško ėjimo mokymus“. 2013-03-12 publikuota informacija Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt.
- Parengtas informacinis pranešimas „Kvietimas į šiaurietiško ėjimo mokymus 2013“. 2013-05-03 publikuota informacija Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; 2013-05-08 publikuota www.sam.lt.
- Parengtas straipsnis „Šiaurietiškas ėjimas Telšiuose“ 2013-06-12 publikuota informacija Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt.
- Parengtas informacinis pranešimas „Telšių rajono gyventojai kviečiami į nemokamus šiaurietiško ėjimo mokymus“. 2013-08-27 publikuota informacija Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt. Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB; Tinklapyje www.renginiai.info.
- Publikuotas straipsnis „Šiaurietiškas ėjimas pradžiugino Varnių bendruomenę“ laikraštyje „Kalvotoji Žemaitija“ 2013-10-05 Nr.112.
- Informacija apie Biuro organizuojamus nemokamus Šiaurietiško ėjimo mokymus viešinta radijo stoties XXL FM tiesioginiame eteriye Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ rugsėjo 3 d., 10 d., 17 d., 24 d., spalio 1d., 8d., 15 d., 22 d.
- Publikuotas informacinis pranešimas „Kviečiame į kūno dizaino užsiėmimus“ 2013-09-11 Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB.

- Publikuotas informacinis pranešimas „KARDIO treniruotės“ 2013-10-24 Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB.
- Informacija apie Biuro organizuojamus kūno dizaino ir „Kardio“ treniruočių užsiėmimus viešinta radijo stoties XXL FM tiesioginiame eterioje Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ rugsėjo 24 d., spalio 1d., 8d., 15 d., 22 d., 29 d., lapkričio 5 d., 12 d., 19 d.
- Publikuota informacija „Vėlinių žygis Telšiuose“ Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com 2013-10-31.
- Pateikta informacija radijo stoties XXL FM tiesioginiame eterioje Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ spalio 29 d. 10.00 val.

Ėduonies profilaktika ir burnos higiena

Renginiai (konferencijos, seminarai, akcijos) visuomenės sveikatos propagavimo tema:

1. **2013 m. vasario 27 d. (1 renginys, 40 dalyvių (ikimokyklinio ugdymo įstaigų auklėtiniai).**
Bendradarbiaujant su ikimokyklinio ugdymo įstaigomis Telšių lopšelyje-darželyje „Mastis“ organizuotas konkursas apie dantukų priežiūrą. Tikslas - įvertinti ikimokyklinio amžiaus vaikų žinias apie dantukų priežiūrą ir jų valymo įgūdžius.

Informacijos sklaida:

- Parengtas straipsnis „Burnos sveikata“ kuris 2013-10-10 publikuotas Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB.

Alkoholio, narkotikų, tabako, kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencija

Renginiai (konferencijos, seminarai, akcijos) visuomenės sveikatos propagavimo tema:

1. **2013 m. gegužės 31 d. (1 renginys, 4 dalyviai).**
Visoje Lietuvoje surengta jau tradicija tapusi vienos dienos akcija „Gimiau nerūkantis/ti“. Akcijos metu marškinėliai su užrašu „Gimiau nerūkantis“ arba „Gimiau nerūkanti“ yra apdovanojami gegužės 31 dieną, Pasaulinę dieną be tabako, gimę naujagimiai. VŠĮ Telšių regioninėje ligoninėje tą dieną gimė du mažyliai. Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro dovanėlėmis (knygutėmis „Rūkymo įtaka mamos ir vaiko sveikatai“ bei unikaliais smėlynukais) buvo apdovanoti ir visi kiti Akušerijos-ginekologijos skyriuje esantys kūdikiai ir jų mamos. Akcijos metu iš viso buvo apdovanoti net 4 mažyliai: 1 mergaitė ir 3 berniukai.
2. **2013 m. gegužės 31 d. (1 renginys, 400 dalyvių).**
Minint Pasaulinę dieną be tabako buvo organizuota visuotinė akcija „Gėlė vietoj cigaretės“. Šių metų akcijos tikslas buvo atkreipti dėmesį į tabako pramonę bei jos naudojamą strategiją pritraukti naujų vartotojų. Akcijos metu Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras moksleiviams, pedagogams, miesto gyventojams išdalino apie 400 popierinių gėlių su informacija apie tabako reklamos įtaką, žalą sveikatai. Iš viso visos akcijos metu Lietuvoje buvo išdalinta apie 20 000 popierinių gėlių. Tokiu būdu gyventojai buvo skatinami susimąstyti apie tabako gaminių reklamos įtaką vartotojams, pristabdyti šių priklausomybę keliančių, žalingų sveikatai produktų pardavimus augančiose rinkose.

Informacijos sklaida:

- Parengtas informacinis pranešimas „Pasaulis pasitiko Pasaulinę dieną be tabako su akcija „Gėlė vietoj cigaretės“, publikuotas 2013-06-07 Biuro internetiniame puslapyje

www.telsiurvsb.lt, ir kituose informaciniuose tinklalapiuose: www.kalvotoji.lt, www.telsietis.lt, www.telsiuligonine.lt.

- Publikuotas straipsnis rajoninėje spaudoje - laikraštyje „Kalvotoji Žemaitija“ 2013 m. birželio 4 d. Nr. 62 (9483) „Leiskit gimti ir augti sveikam“.

Sveikatos sauga ir stiprinimas

Renginiai (konferencijos, seminarai, akcijos) visuomenės sveikatos propagavimo tema:

- 1. 2013 m. sausio-kovo, spalio-lapkričio mėn. (2 mokymų ciklai: 7 paskaitos, 2 ekskursijos po akušerijos ginekologijos skyrių, 10 praktinių užsiėmimų, 118 dalyvių).**
Organizuoti mokymai nėščiosioms ir būsimiesiems tėveliams. Paskaitų tikslas – suteikti daugiau žinių apie nėštumo metu vykstančius pokyčius, pasiruošimą gimdymui, patį gimdymo procesą, naujagimio priežiūrą, maitinimą bei pakonsultuoti rūpimais klausimais. Būsimas mamas ir tėčius konsultavo ilgametę patirtį turintys specialistai. Tai yra akušerė J. Remezienė (iš VšĮ Regioninės Telšių ligoninės), akušerė A. Grigaliūnienė (iš VšĮ Respublikinės Šiaulių ligoninės Moters ir vaiko klinikos), gyd. K. Vitkauskas (iš UAB „Plungės Sveikatos centro“). Jie skaitė paskaitas temomis „Nėštumo fiziologija, pasiruošimas gimdymui, gimdymo eiga, etapai“, „Žindymas, jo nauda kūdikiui ir mamai“, „Naujagimio priežiūra, žindymo patarimai, krūtų problemos“, „Naujagimio kūdikio maitinimas“, o mankštas vedė O. Statkuvienė (iš VšĮ Regioninės Telšių ligoninės). Dalyviams taip pat buvo suteikta galimybė apsilankyti VšĮ Telšių Regioninės ligoninės Akušerijos-ginekologijos skyriuje, apžiūrėti gimdyklas, palatas, pabendrauti su pagimdžiusiomis moterimis bei pasikonsultuoti rūpimais klausimais.
- 2. 2013 m. kovo mėn. (20 užsiėmimų/seansų, 25 dalyviai (vaikai)).**
Bendradarbiaujant su VšĮ Regioninės Telšių ligoninės gydytoja vaikų pulmonologe A. Storpirstiene bei L. Jančauskienės įmone „Druskos kambariu“ buvo sudarytos galimybės tikslinei grupei (vaikams, kuriems yra paūmėjusi astma ar užsitęsę plaučių, kvėpavimo takų ligos) kovo mėnesį lengvatinėmis sąlygomis (2 Lt už seansą) lankytis druskų kambarielyje ir taip padėti sustabdyti tolimesnę ligos progresavimą bei pagerinti vaikų sveikatos būklę. Vaikai lankėsi nuo kovo 4 d. iki kovo 29 d.
- 3. 2013 m. balandžio 26 d. (1 renginys, 650 dalyvių).**
Bendradarbiaujant su Telšių rajono savivaldybe ir Telšių rajono savivaldybės švietimo, kultūros, sporto ir jaunimo reikalų skyriumi organizuotas nacionalinis renginys „Sveikatą stiprinančių mokyklų banga per Lietuvą“. Mieste vyko iškilminga mokyklų eiseną nuo Telšių Žemaitės gimnazijos iki Telšių Žemaitės dramos teatro, kuriame buvo apdovanojami sveikatą stiprinančioje veikloje pasižymėję asmenys. Renginio dalyviai – 17-kos mokyklų atstovai iš Telšių Jaunimo mokyklos, Telšių „Atžalyno“, „Kranto“, „Germanto“, „Ateities“ pagrindinių mokyklų, Telšių „Džiugo“, „Žemaitės“, VšĮ Vincento Borisevičiaus gimnazijų, Telšių r. Pavandenės, Janapolės, Kaunatavos, Eigirdžių pagrindinių mokyklų, Telšių r. Žarėnų „Minijos“, Nevarėnų vidurinių mokyklų, Telšių r. Varnių Motiejaus Valančiaus gimnazijos, Telšių r. Ubiškės mokyklos-darželio, Telšių l/d „Saulutė“.
- 4. 2013 m. spalio 23 d. (1seminaras, 113 dalyvių).**
Telšių visuomenės sveikatos centras, Telšių bičiulių ratas, VĮ Telšių regiono keliai kartu su Visuomenės sveikatos biuru organizavo renginį, skirtą sveikatą stiprinančių mokyklų tinklo plėtrai „Sveika bendruomenė – sveika ateitis“. Tikslinė grupė - mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, švietimo įstaigų darbuotojai, socialiniai darbuotojai. Renginio tikslas - gilinti mokyklų bendruomenių žinias apie sveikatą stiprinančios mokyklos sampratą, programinį planavimą bei didinti mokyklų bendruomenių gebėjimus rengti sveikatos programas ir atlikti jų vertinimą. Renginyje pranešimus skaitė ir gerąja patirtimi dalinosi Diana Aleksejevaitė, Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro Vaikų sveikatos skyriaus vedėjos pavaduotoja; Ernesta Mikutaitė Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistė; Stefa Naujokienė, Žemaitijos psichikos sveikatos centro direktorė; Giedrė Ligeikienė, Telšių visuomenės sveikatos centro

Visuomenės sveikatos saugos skyriaus vedėja; Valė Beržienė, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos Telšių skyrius, Telšių rajono Sveikatą stiprinančių įstaigų ir organizacijų tinklo koordinacinė taryba; Inga Mikienė, Telšių sporto ir rekreacijos centro metodininkė; Gitana Sniegienė, Telšių lopšelio- darželio „Saulutė“ auklėtoja, atsakinga už judesių lavinimą; Zita Godiliauskienė, Telšių lopšelio- darželio „Žemaitukas“ auklėtoja- metodininkė; Vaclovas Ringys, Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės vadas; Inga Kavaliūnienė, Sonata Liaudanskienė, Telšių „Germanto“ pagrindinės mokyklos pedagogės; Virginija Bykovienė, Telšių socialinių paslaugų centro Žarėnų dienos centro socialinio darbo organizatorė; Vacys Butkus, TAFF vaikų ir jaunimo bei masinio futbolo komiteto pirmininkas; Romanas Klingeris, Telšių rajono mokinių parlamento narys.

5. 2013 m. lapkričio 5 d. (1 konkursas, dalyviai - Telšių rajono savivaldybės gyventojai).

Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras minėdamas Europos sveikatos mitybos dieną inicijavo konkursą ir sukūrė kryžiažodį iš 27 įvairių klausimų apie maisto produktus. Tikslas – suteikti žmonėms naudingos ir sveikatą stiprinančios informacijos apie kasdieninius maisto produktus. Išsprendę kryžiažodį gyventojai turėjo galimybę laimėti skėtį.

6. 2013 m. lapkričio mėn. 18 - 22 d. (1 akcija, dalyviai -Telšių rajono savivaldybės gyventojai). Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras paskelbė – informacijos sklaidos savaitę apie antibiotikų vartojimo supratimą. **Informacijos sklaidos savaitės tikslas** - supažindinti kuo daugiau žmonių su antibiotikų vartojimo taisyklėmis.

7. 2013 m. rugsėjo – gruodžio mėn. (14 radijo laidų).

Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras didindamas informacijos, sveikatos klausimais, sklaidą bendradarbiavo su Telšių radijo stotimi XXL FM ir nuo rugsėjo 3 d. kiekvieną antradienio rytą 10.00 val., vedė tiesioginiame eteri laidą „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“. Radijo stoties tiesioginiame eteri įvyko 14 laidų. Sukurtais trumpaisiais šaukiniais nuolat buvo reklamuojami biuro organizuojami užsiėmimai. Radijo laidų metu buvo kalbama šiomis temomis: Sveika mityba ir nutukimo prevencija; Fizinis aktyvumas; Psichikos sveikata (smurto, savižudybių prevencija, streso kontrolė ir kt.); Aplinkos sveikata; Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija; Lytiškumo ugdymas, AIDS ir lytiškai plintančių ligų prevencija; Tuberkuliozės profilaktika; Užkrečiamųjų ligų profilaktika, asmens higiena; Eduonies profilaktika ir burnos higiena; Kraujotakos sistemos ligų profilaktika; Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija; Onkologinių ligų profilaktika; Skeleto-raumenų sistemos ligų prevencija; Regos sutrikimų prevencija; Informacijos sklaida apie prevencines programas; Biuro organizuojamų renginių viešinimas; Sveikatos saugos ir stiprinimo, bendrosiomis sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos temomis.

Informacijos sklaida:

- Parengti ir publikuoti informaciniai pranešimai „Kvietimas į nėščiųjų mankštą“, „Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras kviečia“ Biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; socialiniame Visuomenės sveikatos biuro tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB; kituose tinklapiuose www.telsietis.lt; www.telsiai.info
- Parengtas straipsnis „Būsimųjų tėvelių mokymų pabaiga“, publikuotas 2013-03-28 Biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt
- Parengti informaciniai bukletai „Nemokami mokymai nėščiosioms ir būsimiesiems tėveliams“, tiražas 120.
- Informacija apie Biuro organizuojamus „Nemokamus mokymus nėščiosioms ir būsimiesiems tėveliams“ viešinta radijo stoties XXL FM tiesioginiame eterije Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ spalio 15 d., 22 d., 29 d., lapkričio 5 d., 12 d.
- Parengtas straipsnis „Haloterapijos nauda“, kuris 2013-03-01 publikuotas “ Biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt
- Parengtos informacinės skrajutės dėl lengvatinių sąlygų tikslinei lankyti druskų kambaryje „Haloterapijos nauda“, tiražas 50.

- Parengtas informacinis pranešimas „Sveikatą stiprinančių mokyklų banga per Lietuvą“ Telšiuose, publikuotas 2013-04-18 Biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; kituose tinklapiuose: www.telsietis.lt, www.telsiai.info
- Parengtas informacinis pranešimas „Sveika visuomenė – sveika ateitis“, publikuotas 2013-10-18 Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt
- Publikuota informacija „Lapkričio 8 d. Europos – sveikos mitybos diena“ 2013 m. lapkričio 6 d. Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB.
- Pateikta informacija „Lapkričio 8 d. Europos – sveikos mitybos diena“ radijo stoties XXL FM tiesioginiame eterio visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ lapkričio 5 d., 12 d., 19 d., 10.00 val.
- Parengtas straipsnis laikraštyje „Telšių žinios“ 2013 m. lapkričio 5 d. Nr.86 (1415) „Lapkričio 8 d. – Europos sveikos mitybos diena“.

Informacijos sklaida apie antibiotikus:

- 2013 m. lapkričio 18 d. socialiniame tinklapyje „Facebook“ pradėti platinti higienos instituto sukurti informaciniai filmukai „Ežiukas“, „Pandutė“, „Lemputė“.
- 2013 m. lapkričio 19 d. 10.00 val. pateikta informacija radijo stoties XXL FM tiesioginio eterio laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogus turtas“. Laidos metu užduotas dienos klausimas gyventojams apie antibiotikų vartojimą.
- 2013 m. lapkričio 20 d. socialiniame tinklapyje „Facebook“ išplatinta metodinė – informacinė medžiaga „Antibiotikai sunaikina tik bakterijas, bet ne virusus“, „Jūsų vaikas ir antibiotikai. Be reikalo vartojami antibiotikai gali pakenkti“, „Peršalimas? Gripas? Pasveik be antibiotikų“, „Tai svarbu žinoti – Bakterijų atsparumas“.
- 2013 m. lapkričio 20 d. parengta informacija ir išplatinti kvietimai Telšių rajono ir miesto mokykloms išsiuntinėti el. paštu mokinių tėvams informaciją apie teisingą antibiotikų vartojimą.
- 2013 m. lapkričio 21 d. socialiniame tinklapyje „Facebook“ ir Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro tinklapyje išplatinta informacija „Mums kyla grėsmė grįžti į erą, kai dar nebuvo antibiotikų“.
- 2013 m. lapkričio 22 d. socialiniame tinklapyje „Facebook“ išplatintos pamokančios tikrų pacientų istorijos antibiotikų vartojimo ir susirgimo nuo jų tema.

Onkologinių ligų profilaktika

Renginiai (konferencijos, seminarai, akcijos) visuomenės sveikatos propagavimo tema:

1. 2013 m. balandžio 19 d. (3 renginiai, apie 50 dalyvių).

- 10 val. vesta radijo laida „Prostatos vėžio prevencija, ankstyvoji diagnostika ir gyvenimo su šia liga patirtis“ XXL FM radijo stotyje. Radijo laidoje dalyvavo Lietuvos sergančiųjų prostatos vėžiu draugijos prezidentas Gediminas Žižys.
- 11 val. vyko seminaras „Prostatos vėžio prevencija, ankstyvoji diagnostika ir gyvenimo su šia liga patirtis“ Telšių „Bočių“ bendrijos nariams Telšių apskrities administracijos posėdžių saleje I aukšte (adresu: Respublikos g. 32). Seminarą vedė Lietuvos sergančiųjų prostatos vėžiu draugijos prezidentas Gediminas Žižys. Seminaro tikslai ir uždaviniai: gilinti gyventojų žinias apie prostatos vėžio susirgimus kaip juos diagnozuoti, gydyti; gilinti žinias apie prevencines programas siekiant užkirsti kelią vėžiniams susirgimams; gilinti žinias apie prevencines programas skatinant nustatyti vėžinius susirgimus ankstyvojoje stadijoje.
- 13 val. G. Žižys skaitė paskaitą „Prostatos vėžys. Šios onkologinės ligos prevencija“ Telšių r. senelių globos namuose. Paskaitoje buvo apžvelgiamos sergančiųjų prostatos vėžiu problemos, dalinamasi gyvenimiška patirtimi, susidūrus su šia klastinga liga.

2. 2013 m. rugsėjo mėn. (konkursas, dalyvių skaičius-8 šeimos).

Organizuotas nuotraukų konkursas „Sportuoju su tėčiu“, skirtas paminėti rugsėjo 15 d.-Pasaulinę kovos su prostatos vėžiu dieną. Konkursas skirtas Telšių miesto ir rajono gyventojams, vaikams ir jų tėvams, kad pastarieji suprastų kokie svarbūs yra savo atžaloms ir įvertintų prostatos vėžio ankstyvosios diagnostikos naudą. Rugsėjo 27 dieną konkurso dalyviai buvo plačiau supažindinti su prevencine prostatos vėžio programa bei apdovanoti už aktyvumą padėkos raštais ir simbolinėmis dovanomis.

Informacijos sklaida:

- Parengtas straipsnis „Seminaras apie prostatos vėžį Telšiuose“ ir seminaro medžiaga „Prostatos vėžys: bijoti ar kontroliuoti?“, 2013-04-23 biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt;
- Parengtas straipsnis „Foto konkursas. Sportuoju su tėčiu“, 2013-08-27 Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB; Tinklapyje www.renginiai.info.
- Informacija apie Biuro organizuojamą prevencinį prostatos vėžio konkursą Foto konkursas. Sportuoju su tėčiu“ viešinta radijo stoties XXL FM tiesioginiame eteriye Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ rugsėjo 3 d., 10 d., 17 d., 24 d.

Aplinkos sveikata

Renginiai (konferencijos, seminarai, akcijos) visuomenės sveikatos propagavimo tema:

- 1. 2013 m. rugsėjo 23 d. (1 renginys, apie 100 dalyvių).**
Bendradarbiaujant su aktyviais Telšių miesto BMX dviratininkais surengtas Tarptautinės dienos be automobilio minėjimas Telšių miesto turgaus aikštėje, šalia laikrodžio bokšto. Renginio metu buvo atliekami BMX dviratininkų triukai, buvo bendraujama su gyventojais aplinkos taršos ir sveikos gyvensenos temomis, buvo siūloma kūno sudėties analizatoriumi įvertinti kiekvienam savo sveiktos būklę bei pasikonsultuoti. Išdalinta 70 vnt. dalomosios medžiagos pavadinimu „Ką renkiesi?“
- 2. 2013 m. gegužės – rugsėjo mėn. (maudyklų vandens kokybės stebėseną).**
Siekiant apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, sumažinti maudyklų taršą ir prisidėti prie maudyklų vandens kokybės gerinimo, Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras rinko informaciją ir reguliariai teikė informaciją rajono gyventojams apie maudyklų vandens kokybę. Buvo tiriamas Germanto, Lūksto ir Masčio ežerų vanduo. Maudyklų vandens tyrimai buvo atliekami vadovaujantis HN92:2007 „Papildiniai ir jų maudyklų vandens kokybė“ (Žin., 2007, Nr. 139-5716) ir 2011 metų kovo 7 dienos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymo Nr. V-212 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 92:2007 „Papildiniai ir jų maudyklų vandens kokybė patvirtinimo“ pakeitimo“ nuostatomis. Vandens tyrimus atliko Nacionalinės visuomenės priežiūros laboratorijos Šiaulių skyrius. Per visą maudymosi sezoną paimti ir atlikti 8 (aštuoni) mikrobiologiniai vandens tyrimai.

Informacijos sklaida:

- Parengtas informacinis pranešimas „Diena be automobilio“ kuris 2013-09-11 publikuotas Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB; Tinklapyje www.renginiai.info.
- Informacija apie Biuro organizuojamą renginį „Tarptautinė diena be automobilio“ viešinta radijo stoties XXL FM tiesioginiame eteriye Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ rugsėjo 3 d., 10 d., 17 d., 24 d.
- Maudyklų vandens kokybės rezultatų informacija pateikta Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt, socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB; 2013 m. gegužės 27 d. „Maudyklų vandens kokybės rezultatai gegužės 21 d.“; 2013 m. birželio 27 d. „Maudyklų vandens tyrimų

rezultatai: maudyti galima“; 2013 m. liepos 19 d. „Maudyklų vandens kokybė liepos 4 d.“; 2013 m. liepos 29 d. „Maudyklų vandens kokybė liepos 19 d.“; 2013 m. rugpjūčio 21 d. „Maudyklų vandens kokybė rugpjūčio 1 d.“; 2013 m. rugpjūčio 23 d. „Maudyklų vandens kokybė rugpjūčio 18 d.“; 2013 m. gruodžio 02 d. „Maudyklų vandens kokybės ataskaita“.

- Publikuoti straipsniai: laikraštyje „Kalvotoji Žemaitija“ 2013 m. liepos 02 d. Nr. 73 (9494) „Maudyklų vandens tyrimų rezultatai: maudyti galima“.

Psichinės sveikatos stiprinimas

Renginiai (konferencijos, seminarai, akcijos) visuomenės sveikatos propagavimo tema:

1. 2013 m. spalio 3 d. (1 renginys, dalyviai - Telšių rajono senelių globos namų gyventojai).

Tikslas - prisidėti prie vyresnio amžiaus žmonių užimtumo ir psichinės sveikatos puoselėjimo minint Tarptautinę pagyvenusių žmonių dieną. Renginio metu senjorus sveikino miesto meras, socialinės paramos ir rūpybos skyriaus vedėja, Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras. Pasirodė miesto mokyklų šokių kolektyvai, kultūros centro vaikų ir jaunimo saviraiškos studijos auklėtiniai ir dainavimo studijos mokinės.

Informacijos sklaida:

- Parengtas straipsnis „Spalio 1 d. – Tarptautinė pagyvenusių žmonių diena“ kuris 2013-10-11 publikuotas Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB.
- Informacija apie Biuro organizuojamą renginį „Spalio 1 d. – Tarptautinė pagyvenusių žmonių diena“ viešinta radijo stoties XXL FM tiesioginiame eterioje Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ spalio 1d., 8d.

Traumatizmo prevencija

Renginiai (konferencijos, seminarai, akcijos) visuomenės sveikatos propagavimo tema:

1. 2013 m. lapkričio 18 d. (1 renginys, dalyviai – Telšių rajono savivaldybės gyventojai).

Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras miesto centre, šalia laikrodžio bokšto, organizavo Pasaulinės kelių eismo įvykių aukų atminimo dienos minėjimą, akcijos pavadinimu „Už beprasmes aukas keliuose“. **Akcijos tikslas:** prisiminti beprasmiškai žuvusiuosius keliuose ir gatvėse, pagerbti juos ir pareikšti užuojautą artimiesiems, kurie turi susidoroti su emocijomis, psichologinėmis ir finansinėmis šių įvykių pasekmėmis, taip pat dar kartą priminti valstybių vyriausybėms bei atsakingoms institucijoms, kad būtina užtikrinti kelių eismo saugumą.

Informacijos sklaida:

- Publikuota informacija „Lapkričio 18 d. – Pasaulinė kelių eismo įvykių aukų atminimo diena“ 2013-11-08 Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB
- Publikuota informacija „Pasaulinės kelių eismo įvykių aukų atminimo dienos minėjimo akimirkos“ 2013-11-20 Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt.
- Pateikta informacija „Lapkričio 18 d. – Pasaulinė kelių eismo įvykių aukų atminimo diena“ radijo stoties XXL FM tiesioginiame eterioje Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ lapkričio 12 d. 10.00 val.

Užkrečiamų ligų prevencija

Renginiai (konferencijos, seminarai, akcijos) visuomenės sveikatos propagavimo tema:

1. 2013 m. lapkričio 28 d. (1 renginys, 100 dalyvių).

Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras prisijungė prie ULAC iniciatyvos ir suorganizavo protų mūšį skirtą paminėti AIDS dienas. Bendradarbiaudami su VŠĮ „Idėjų ministerija“ Sveikatos biuras surengė AIDS dienos minėjimą per „Protų kautynės Telšiuose“ rudens sezono finalą, lapkričio 28 dieną. Finale dalyvavo 12 komandų, kurių kiekvienoje buvo po 6 komandos narius. Taip pat į kavinę kurioje vyko protų kautynės susirinko komandų sirgaliai, žiūrovai, išviso buvo 100 dalyvių. Renginys prasidėjo 19.00 val. kavinėje „Senamiestis“. Renginio vedantysis supažindino visus susirinkusius su ŽIV/AIDS, pakvietė visus prisiegti ant jų stalų padėtus raudonus kaspinėlius, kovos su AIDS simbolius. Protų kautynių finalą sudarė 5 turai. AIDS turas buvo trečias. Paskelbus turo pradžią, prieš kiekvieną klausimą buvo pateikiama informacija apie ŽIV/AIDS. AIDS turą sudarė 15 klausimų, kurie buvo užduodami paeiliui, komandos turėdavo vieną minutę, vienam klausimui atsakyti. Viso renginio metu vedantysis bendravo su dalyviais, klausinėjo apie ŽIV/AIDS, o renginio pabaigoje konstatavo: „Noriu pasidžiaugti, kad nuo šio vakaro visi čia susirinkę ir segėję raudonus kaspinėlius manau įgavo „imunitetą“ šiai baisiai ligai ir nesirgsite ŽIV/AIDS, nes šią ligą jau pažystate, tad supažindinkite su ja ir kitus“.

Informacijos sklaida:

- Publikuota informacija „AIDS protų kautynės Telšiuose“ 2013-12-09 Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB; Tinklapyje www.ulac.lt.
- Pateikta informacija „AIDS protų kautynės Telšiuose“ radijo stoties XXL FM tiesioginiame eteryje Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ lapkričio 19 d., gruodžio 3 d., 10.00 val.

Informacijos sklaida sveikatos saugos klausimais:

Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras didindamas informacijos, sveikatos klausimais, sklaidą paruošė medžiagą ir publikavo Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro tinklapyje, socialiniame tinklapyje „Facebook“ ir kituose informacijos sklaidos tinklapiuose šiuos straipsnius: 2013-01-04 LR SAM ministro laiškas šalies mokykloms; 2013-01-04 10 dažniausiai ligonių kasoms pateikiamų klausimų ir atsakymų į juos 2012 metais; 2013-01-04 Sveika mokykla 2013-ieji metai; 2013-01-11 Testas – Žaidimas. Kaip sveikai maitintis?; 2013-01-14 Magnetinių audrų poveikis sveikatai; 2013-01-16 Geriamojo vandens kokybė; 2013-02-14 Vasario 14-oji - Europos epilepsijos diena; 2013-03-01 Naudinga informacija. Šiaulių TLK; 2013-03-12 Kvietimas išsitišti šulinių bei šachtinių gręžinių vandenį; 2013-03-14 Energinų gėrimų vartojimo Europoje tyrimas; Pasaulinės vandens dienos proga iki kovo 22 d. suteikiama galimybė išsitišti šulinių bei šachtinių gręžinių vandenį; 2013-03-26 Skelbiamas konkursas „Sveikatingumo simbolis“; 2013-04-04 Pasaulinė sveikatos diena; 2013-04-10 Skelbiamas nuotraukų konkursas „Ilgas trumpas kelias“; 2013-04-23 Europos imunizacijos savaitė – dėmesys tymų grėsmei; 2013-04-24 Valstybinė ligonių kasa: Kiek sumokama už gimdymą gydymo įstaigoms; 2013-05-21 Dviratininkų varžybos Telšiuose; 2013-06-26 Birželio 26-oji – tarptautinė kovos su narkomanija ir narkotikų kontrabanda diena; 2013-07-02 Dėl profilaktinių vaikų sveikatos patikrinimų; 2013-07-03 Trečia kartą startuoja internetinis sveikatos žinių vertinimo konkursas „Reikia išmokti sveikam išlikti“; 2013-07-16 Nuo kirmėlinių susirgimų saugo aplinkos ir rankų švara; 2013-08-28 Skiepai – veiksmingiausias būdas apsaugoti mokinuką nuo užkrečiamųjų ligų; 2013-09-11 Kviečia iniciatyva „Švarių rankų šokis 13“; 2013-09-12 Konkursas-akcija „Sveikatos fiesta“; 2013-09-20 Rugsėjo 21 d. tarptautinė Alzheimerio ligos diena; 2013-09-25 Sveikatos apsaugos ministro laiškas: Jei norime išsaugoti save, savo vaikus ir visą Lietuvą, vienykime pastangas kovoje su alkoholizmu; 2013-10-10 Spalio 1 d. – Tarptautinė hepatito diena; 2013-10-10 Burnos sveikata; 2013-10-10 Konferencija „Šeimos sveikata – visuomenės sveikatos pagrindas; 2013-10-16 Spalio 16-oji – Pasaulinė maisto diena; 2013-10-17 Sveikos mitybos testas; 2013-10-17 Spalio 20 d. – Pasaulinė osteoporozės diena; 2013-10-18 Artėja gripo sezonas; 2013-10-22 Spalio 22 d. – tarptautinė mikčiojimo supratimo diena; 2013-10-25 Siaučia vitaminai; 2013-10-28 Spalio 29-oji – Pasaulinė žvynelinės diena; 2013-10-31 Lapkričio 1 d. – Visų šventųjų diena; 2013-10-31 vėlinių žygis Telšiuose; 2013-11-04 Gripo

ir ŪVKTI 44 savaitės duomenys; 2013-11-06 Baigėsi „Švarių rankų šokis 13“ konkursas; 2013-11-12 Lapkričio 12 d. – Pasaulinė plaučio uždegimo diena; 2013-11-14 Lapkričio 14 d. – Pasaulinė diabeto diena; 2013-11-20 Konkurso „Švarių rankų šokis 13“ nugalėtojai; 2013-11-22 Lapkričio 21-oji – Tarptautinė nerūkymo diena; 2013-11-22 Kaip nepradėti, o pradėjus – lengvai atsisakyti rūkymo; 2013-11-25 Prasidėjo ŽIV tyrimų savaitė; 2013-12-04 Man rūpi mano tauta; 2013-12-04 Lietuvos žmonės ilgiau gyvena sveiki; 2013-12-10 Mankšta biure: pratimai akims; 2013-12-11 Mankšta biure: pratimai nugarai ir pečiams; 2013-12-11 Kaip mankštintis biure?; 2013-12-13 Nacionalinis sveikatos egzaminas; 2013-12-17 Mobiliųjų telefonų saugaus naudojimo rekomendacijos; 2013-12-17 Mankšta namuose: nugaros raumenims stiprinti ir lankstumui gerinti; 2013-12-17 Patalpų mikroklimatas. Kas svarbiausia?; 2013-12-17 Kaip paskatinti save sportuoti?; 2013-12-31 Ministras V. P. Andriukaitis įspėja: neapdairus elgesys su fejerverkais šventės gali paversti LABAI nešventiškomis.

Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringą)

2 Uždavinsys

Vykdyti savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringą)

Per 2013 metus buvo įgyvendinamos Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos stebėsenos 2012 - 2014 metų programos plane numatytos priemonės:

1. Įgyvendinant 2011 m. gruodžio 29 d. Telšių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-365 patvirtintą Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos Stebėsenos 2012 - 2014 m. programą (toliau – Stebėsenos programa) duomenys buvo renkami iš viešai skelbiamų leidinių („Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla“, „Lietuvos gyventojų sergamumas apskrityse ir savivaldybėse“, „Valstybinis socialinis draudimas: statistiniai duomenys 2011“), internetinės duomenų bazės (<http://www.hi.lt>, www.stat.gov.lt) ir kt.
2. 2013 metais buvo renkami Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rodikliai už 2013 metus. Iš viso surinkti 85 proc. Stebėsenos programoje numatytų surinkti rodiklių. Surinkti duomenys saugomi ir analizuojami sukurtoje kompiuterinėje duomenų bazėje.
3. Remiantis Visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymu, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos vykdymo ir kontrolės tvarka, bendrosiomis savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos atlikimo rekomendacijomis bei Telšių rajono savivaldybės tarybos patvirtinta Programa, atlikta 2013 m. Telšių rajono gyventojų demografinės, socialinės ekonominės būklės, mirtingumo, sergamumo, aplinkos rodiklių, sveikatos priežiūros išteklių ir veiklos, prevencinių programų įgyvendinimo situacijos analizė bei pateiktos rekomendacijos. Ataskaita pateikta 2013- 01 - 08 Telšių rajono savivaldybės gydytojui Juozui Vengaliui. Visuomenės sveikatos biuro internetinėje svetainėje www.telsiurvsb.lt.
4. Informacija apie gyventojų sveikatos būklę parengta leidiniui „Telšių rajono gyventojų sveikata ir sveikatos stiprinimas 2013 m.“ (tiražu 100 vnt.).
5. Įgyvendinant Telšių rajono savivaldybės ugdymo įstaigų mokinių stebėseną atlikta 2012-2013 mokslo metų mokinių sergamumo analizė. 2012-2013 mokslo metais užfiksuotas ryškus susirgimų skaičiaus padidėjimas. Tam turėjo įtakos 2012-2013 m. m. padidėjęs gripo ir ŪVKTI susirgusiųjų skaičius Lietuvoje bei Telšiuose. Telšių administracinėje teritorijoje 2012 -2013 m. gripo sezonas taip pat, kaip ir visoje Lietuvoje buvo neįprastas. Buvo registruotas didelis sergamumas gripu ir ŪVKTI. Palyginus 2011-2012 bei 2012-2013 m. m. moksleivių sergamumo ataskaitų duomenis, Telšių rajono švietimo įstaigose dažniausiai užregistruotos gripo, ŪVRI, virškinamo trakto ligos. Vis dėlto ir 2011-2012 m. m. ir 2012-2013 m. m. ryškiausi buvo ŪVRI susirgimai. Sergamumo ataskaitų duomenimis 2011-2012 ir 2012-2013 m. m. dažniausiai sergantys buvo 9-12 klasių mokiniai. Informacija apie mokinių sergamumo rezultatus paskelbta Biuro internetinėje svetainėje www.telsiurvsb.lt. Taip pat išplatinta į Telšių rajono savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklas. Skelbta radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ 2013 m. rugsėjo 10 d. 10.00 val. Ataskaita pateikta 2013- 01 - 08 Telšių rajono savivaldybės gydytojui Juozui Vengaliui.
6. Įgyvendinant Telšių rajono savivaldybės ugdymo įstaigų mokinių stebėseną atlikta 2013-2014 m. m. moksleivių profilaktinių patikrinimų analizė. Pagrindiniai mokinių sveikatos

sutrikimai išlieka – skeleto ir raumenų sistemos sutrikimai, regos sutrikimai, bei kvėpavimo sistemos sutrikimai. 2013-2014 m. m. išaugo regos sutrikimų skaičius, bet šiek tiek sumažėjo skelto – raumenų sutrikimų. Informacija apie mokinių profilaktinių patikrinimo rezultatus paskelbta Biuro internetinėje svetainėje www.telsiurvsb.lt. Taip pat išplatinta į Telšių rajono savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklas. Ataskaita pateikta 2013 – 01- 08 Telšių rajono savivaldybės gydytojui Juozui Vengaliui.

7. Vykdam Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2012-2014 metų programos priemonių įgyvendinimo planą, 2013 m. buvo įgyvendintas *Telšių rajono savivaldybės ikimokyklinio amžiaus vaikų elgsenos, gyvensenos tyrimas*. Tiriama populiacija – Telšių rajono ikimokyklinės įstaigas lankančių visų 3-6 metų vaikų vienas iš tėvų. Vykdam tyrimą 2013 metų anketas užpildė 160 respondentų. Tyrimui naudota Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro sudaryta anketa, anketa sudaryta bendradarbiaujant su aukštojo mokslo institucija. Tyrimo anketą sudarė 31 klausimas. Apklausos anketą sudarė klausimai, skirti vaikų gyvensenos vertinimui. Joje buvo pateikiami klausimai apie fizinį aktyvumą, mitybą, eismo saugą, traumas, sveikatos vertinimą, burnos higieną, demografinę padėtį. Anketas ikimokyklinėms įstaigoms išplatino visuomenės sveikatos biuro specialistai. Įstaigų auklėtojos perdavė anketas visų grupių vaikų tėvams. Tyrimo rezultatai bus pristatomi bendruomenės sveikatos tarybai, žiniasklaidai, visuomenei.
8. 2013 m. spalio – gruodžio mėn. Lietuvoje buvo vykdomas suaugusiųjų gyventojų mitybos ir fizinio aktyvumo tyrimas. Tyrimas buvo atliekamas įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. spalio 24 d. nutarimu Nr. 1305 patvirtinto (nauja plano redakcija ; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. birželio 5 d. nutarimas Nr. 495, Žin., 2013, 62-3079) Sveikatingumo metų visuomenės sveikatos stiprinimo priemonių planą. Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras bendradarbiavo su Sveikatos apsaugos ministerijos Sveikatos mokymo ir lygų prevencijos centru ir taip pat dalyvavo tyrime. Tyrimo tikslas – anketinės apklausos būdu ištirti ir įvertinti Lietuvos suaugusiųjų (19-65 m. amžiaus) ir pagyvenusių (vyresnių negu 65 m. amžiaus) gyventojų mitybos įpročius bei faktišką mitybą; apskaičiuoti kūno masės indeksą (KMI) bei vertinti gyventojų fizinio aktyvumo būklę. Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui buvo pateiktas 74 asmenų sąrašas, kuris buvo gautas iš Gyventojų registro tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, gavus Valstybinės asmens duomenų apsaugos inspekcijos leidimą tvarkyti duomenis. Tyrimą atliko visuomenės sveikatos priežiūros bei visuomenės sveikatos stebėsenos specialistės.
9. 2013 m. rugsėjo 16-27 d. Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras organizavo ir įgyvendino kuprinių svėrimo akciją. Kuprinių svėrimo rezultatų ataskaita pateikta Telšių rajono savivaldybės švietimo kultūros, sporto ir jaunimo reikalų skyriui 2013 m. spalio 17 d.

Vaikų ir jaunimo sveikatos stiprinimas

Mokinių sveikatos priežiūra rajone yra vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir teisės aktais. Mokyklos sveikatos priežiūros specialistas (-ė) savo darbe vadovaujasi Lietuvos Respublikos teisės aktais, Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro nuostatais, Biuro direktoriaus įsakymais, Darbo tvarkos taisyklėmis, pareiginiais nuostatais bei mokyklos sveikatos priežiūros veiklos planu, kurį rengia mokyklos administracija kartu su visuomenės sveikatos priežiūros specialistu, atsižvelgiant į mokyklos poreikius ir vykdomos visuomenės sveikatos priežiūros nacionalinius ir vietos prioritetus.

Visuomenės sveikatos priežiūrą mokyklose vykdančys specialistai (3 lentelė).

3 lentelė. Visuomenės sveikatos priežiūrą mokyklose vykdančių specialistų pasiskirstymas 2013 m.

Specialistų etatų skaičius	Specialistų skaičius	Specialistų pasiskirstymas pagal užimamą etatą			
		1 ir daugiau	0,5- 1,0	iki 0,5	pagal priedą

7 (gyvenamosiose vietovėse, turinčiose 3 000 ir daugiau gyventojų)	7	7	-	-	-
4 (gyvenamosiose vietovėse, turinčiose mažiau kaip 3 000 gyventojų)	5	1	4	-	-

3 Uždavinys Vykdyti vaikų ir jaunimo sveikatos stiprinimą

Veikla: Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, vykdančių sveikatos priežiūrą mokyklinio ugdymo įstaigose, veikla

Igyvendinant Vaikų ir jaunimo sveikatos stiprinimą Telšių rajono bendrojo ugdymo mokyklose t.y. vykdant pirminę visuomenės sveikatos priežiūrą, stiprinant mokinių sveikatą, formuojant teisingą požiūrį į savo sveikatą ir ugdant sveikos gyvensenos įgūdžius, bendrojo ugdymo mokyklų bendruomenėse buvo inicijuojamos ir organizuojamos įvairios prevencinės sveikatos stiprinimo priemonės pagal prioritetines sritis.

Sveikatos ugdymo ir mokymo veikla Telšių raju bendrojo ugdymo įstaigose

2013 m. visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą bendrojo ugdymo mokyklose, iš viso inicijavo ir įgyvendino 1615 sveikatos stiprinimo priemonių, kuriose dalyvavo 46779 asmenys. Susisteminta informacija apie 2013 m. mokyklose vykdytą sveikatos ugdymo ir mokymo veiklą pateikiama 4 lentelėje.

4 lentelė. Sveikatos ugdymo ir mokymo renginiai ir leidiniai 2013 m.

Renginiai ir leidiniai Temos	Pranešimai, paskaitos, pamokos		Diskusijos, debatai ir kiti aktyvaus mokymo būdai		Konkursai, viktoriai, varžybos ir kiti vieši renginiai		Straipsniai, pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete	Stendai, plakatai	Brošiūros, knygos		Atmintinės, lankstinukai ir kiti leidiniai		
	renginių sk.	dalyvių sk.	renginių sk.	dalyvių sk.	renginių sk.	dalyvių sk.			pavadinimų sk.	tiražas	pavadinimų sk.	tiražas	elektroninių leidinių sk.
Iš viso iš jų:	743	16650	20 2	5311	255	24818	113	249	2	30	51	2200	

Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	120	2403	38	1212	53	4351	47	64			7	349	
Sveika mityba ir nutukimo prevencija	58	1308	26	702	30	3328	6	26	2	30	8	206	
Fizinis aktyvumas	18	420	10	322	70	5816	16	5			2	88	
Psichikos sveikata (smurto, savižudybių prevencija, streso kontrolė ir kt.)	24	722	16	740	13	1253	1	11			4	120	

Aplinkos sveikata	8	128	2	88	8	1288	3	17				
Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	90	2091	31	754	17	1130	6	30			7	303
Lytiškumo ugdymas, AIDS ir lytiškai plintančių ligų prevencija	104	2640	13	340	13	748	8	9			4	111
Tuberkuliozės profilaktika	1	20	2	37				4				
Užkrečiamųjų ligų profilaktika, asmens higiena	165	3721	31	546	7	649	3	39			7	530
Ėduonies profilaktika ir burnos higiena	64	1176	10	173	6	253	4	8			6	219
Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	23	546	13	244	6	303	6	15				
Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	66	1458	9	127	30	5654	13	17			4	174
Onkologinių ligų profilaktika	1	10	1	26				3			2	100
Kitos	1	7			2	45		1				

Vykdamas vaikų ir jaunimo sveikatos stiprinimo veiklą bendrojo ugdymo mokyklose, buvo organizuojami masiniai renginiai, skirti Jungtinių Tautų, Pasaulio sveikatos organizacijos ir Lietuvos Vyriausybės atmintinoms dienoms paminėti, mokinių sveikatos mokymas vyko pasitelkiant ir kitų sričių specialistus, pagal Biuro 2013 m. veiklos prioritetus. Taigi iš visų 2013 m. vykdytų prevencinių sveikatos mokymo ir ugdymo priemonių galima išskirti šią veiklą.

Veiklos aprašymas:

Neinfekcinių ligų profilaktika

Renginiai (konferencijos, seminarai, akcijos) visuomenės sveikatos propagavimo tema:

1. 2013 m. sausio-kovo mėn. (12 pamokų, 400 mokinių).

Mokyklose buvo organizuotos pamokos tema „Odos problemos paauglystėje ir jos priežiūra“, kurias vedė kosmetologė K. Saudargienė. Paskaitų tikslas – suteikti daugiau naujų žinių apie tinkamą veido odos priežiūrą, kosmetines priemones jų naudą, žalą bei suformuoti tinkamus asmens higienos įgūdžius aktyvaus lytinio brendimo laikotarpiu. Tikslinė grupė - 8-12 klasių mokiniai.

2. 2013 m. rugsėjo 16-27 d. (1 renginys, 901 dalyvis).

Biuras organizavo ir įgyvendino kuprinių svėrimo akciją. Akcijos metu mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistės svėrė mokinių kuprines bei pačius mokinius tam, kad būtų galima įvertinti mokinio ir jo kuprinės svorio santykį. Akcijos metu iš viso buvo pasverta 901 Telšių miesto ir rajono pradinių, 5 ir 6 klasių mokinių mokyklinė kuprinė. 101 – pradinių klasių, 378 – penktokų, 422 – šeštokų mokyklinės kuprinės. 3,34 proc. pasvertų mokinių kuprinių svoris viršijo 15 proc. vaiko svorio (dvigubai mažiau nei 2012 m.). Pagal nustatytas higienos normas kuprinės svoris neturi viršyti 10 proc. vaiko svorio. Mokyklose buvo iškabinti plakatai „Ar žinai kokia turi būti mokyklinė kuprinė?“, kuriose nurodytos rekomendacijos dėl kuprinės svorio, kokybės ir tinkamo nešiojimo. Kiekvienam akcijoje dalyvavusiam mokiniui buvo įteiktas informacinis lapelis apie svėrimo rezultatus.

Informacijos sklaida:

- Publikuotas straipsnis „Paskaitų ciklas Telšių miesto ir rajono mokyklose“ 2013-02-13 Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt.
- Informacija apie kuprinių svėrimo rezultatus publikuota 2013-10-10 „Mokyklinių kuprinių svėrimo akcijos rezultatai 2013“; 2013-11-20 „2013 m. Lietuvos savivaldybėse vykdytos mokinių nešiojamų kuprinių svėrimo akcijos duomenų analizė“ Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB
- Pateikta informacija apie kuprinių svėrimo rezultatus radijo stoties XXL FM tiesioginiame eterioje Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata– pats didžiausias žmogaus turtas“ rugsėjo 3 d., spalio 8 d.

Renginiai Jungtinių Tautų, Pasaulio sveikatos organizacijos ir Lietuvos Vyriausybės atmintinos dienos paminėti

- 1. Pasaulinės sveikatos dienos minėjimas (balandžio 7 d.).**
Kiekviena ugdymo įstaiga pasirinko sau tinkamą dienos minėjimo modelį. Buvo organizuojamos tinklinio, šaškių, futbolo, kvadrato varžybos, masinės mankštos, piešinių parodos. Minint šią dieną buvo akcentuotos aukšto kraujo spaudimo problemos, vykdyta akcija „Stop hipertenzijai“ – matuotas kraujo spaudimas ir konsultuota kaip galima jį mažinti.
- 2. Pasaulinės rankų higienos dienos minėjimas (gegužės 5 d.).**
Ugdymo įstaigose vaikai praktiškai buvo mokomi rankų higienos įgūdžių, vedamos pamokos rankų higienos tema.
- 3. Pasaulinės judėjimo sveikatos labui dienos minėjimas (gegužės 10 d.).**
Visose miesto ir rajono mokyklose buvo organizuojamos grupinės mankštos, sporto varžybos ir kitokia fizinis aktyvumą skatinanti veikla.
- 4. Pasaulinės dienos be tabako minėjimas (gegužės 31 d.).**
Visose ugdymo įstaigose vyko paskaitos, renginiai, vykdyta akcija „Gėlė vietoj cigaretės“. Išdalinta apie 200 popierinių gėlių su informacija apie tabako reklamos įtaką, žalą sveikatai.
- 5. Pasaulinės širdies dienos minėjimas (rugsėjo mėn.).**
Telšių rajono mokyklose buvo organizuojamos paskaitos, piešinių konkursai, akcijos, žygiai, sporto varžybos, kurių šūkis „Vienas pasaulis, vieni namai, viena širdis“.
- 6. Europos sveikos mitybos dienos minėjimas (lapkričio 8 d.).**
Buvo organizuojami įvairūs renginiai: sveiko maisto degustacijos, receptų konkursai, informacijos apie sveiką mitybą sklaida. Šiuose renginiuose dalyvavo daugiau nei 1000 miesto ir rajono mokyklų mokinių.
- 7. Pasaulinės regėjimo dienos minėjimas (spalio 10 d.).**
Minint šią dieną vyko pamokos, praktiniai akių atpalaidavimo užsiėmimai, viktorinos pavadinimu „Akys – didžiausias mūsų turtas“.
- 8. Tarptautinės nerūkymo dienos minėjimas (lapkričio 15 d.).**
Minint šią dieną lapkričio mėnesį Telšių rajono bendrojo lavinimo mokyklose buvo organizuojamos pamokos, viktorinos, sportinės varžybos, balionų pūtimo akcijos, piešinių parodos ir protų mūšiai.
- 9. Europos supratimo apie antibiotikus dienos minėjimas (lapkričio 18-22 d.).**
Bendrojo ugdymo įstaigoms parengta informacinė medžiaga apie antibiotikų vartojimą. Ji išplatinta mokinių tėvams elektroniniu paštu.
- 10. Pasaulinės AIDS dienos minėjimas (gruodžio 1 d.).**
Lapkričio-gruodžio mėn. Telšių rajono bendrojo lavinimo mokyklos dalyvavo AIDS dienai paminėti skirtame protų mūšyje – „AIDS geriau žinoti“, kurį organizavo Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras.

Informacijos sklaida:

- Informacija apie Pasaulinę dieną be tabako publikuota „Pasaulis pasitiko Pasaulinę dieną be tabako su akcija „Gėlė vietoj cigaretės““ 2013-06-07 Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt.

- Informacija „Širdies dienos minėjimas“ 2013-09-25 publikuota Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB.
- Pateikta informacija apie „Pasaulinė širdies dieną“ radijo stoties XXL FM tiesioginiame eterielyje Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ rugsėjo 3 d., 10 d., 17 d., 24 d., spalio 1d.

Sveikatos sauga ir stiprinimas

Renginiai (konferencijos, seminarai, akcijos) visuomenės sveikatos propagavimo tema:

1. 2013 m. birželio 7 d. (1 renginys, 44 dalyviai).

Biuras organizavo renginį „Kai mūsų širdys plaka išvien“, kuris buvo koordinuojamas LR Sveikatos apsaugos ministerijos ir Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro. Renginio tikslas – pritraukti kuo daugiau vaikų ir jaunimo užsiimti pozityvia veikla, propaguoti sveiką gyvenseną, aktyviai dalyvauti sportiniame gyvenime, turiningai praleisti vasaros atostogas. Pagal nuostatus dalyvavo (7-12 metų) ir (13-16 metų) vaikų ir jaunimo grupės. Iš viso 11 komandų (44 vaikai). Renginį organizuoti padėjo Telšių rajono savivaldybės švietimo, kultūros, sporto ir jaunimo reikalų skyrius bei mokyklų kūno kultūros mokytojai. Grupių nugalėtojai liepos 30 d. vyko į finalinį respublikinį renginį, kuris vyko Trakuose.

2. 2013 m. liepos 30 d. (1 renginys, 8 dalyviai).

Renginio „Kai mūsų širdys plaka išvien“ finalas vyko Trakuose. Telšių rajoną atstovavo 2 komandos (7-12 metų) ir (13-16 metų) grupių vaikinų komandos.

3. 2013 m. lapkričio 27 d., gruodžio 5 d. (2 renginiai, 134 dalyviai).

Buvo organizuojamas Telšių rajono Tarptautinio mokinių, mokytojų ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistų konkurso „Sveikuolių sveikuoliai“ I etapas. Konkurso tikslas – ugdyti vaikų ir mokinių gebėjimus saugoti ir stiprinti savo ir kitų sveikatą. Konkursas buvo organizuotas dviem turais. Pirmasis pirmo etapo turas įvyko lapkričio 27 d. Telšių „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos aktų salėje. Antrasis pirmo etapo turas įvyko gruodžio 5 d. Telšių „Kranto“ pagrindinės mokyklos aktų salėje. Pirmame pirmo etapo ture ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų grupėje varžėsi šeši lopšeliai-darželiai („Mastis“, „Saulutė“, „Eglutė“, „Berželis“, „Nykštukas“, „Žemaitukas“) ir viena pradinė mokykla („Saulėtekio“ pradinė mokykla). Pradinių klasių grupėje varžėsi dvi komandos iš Telšių „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos ir Viešvėnų pagrindinės mokyklos. Antrame pirmo etapo ture dalyvavo trys 5-6 klasių grupės komandos iš Telšių „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos, Nevarėnų vidurinės mokyklos ir Varnių Motiejaus Valančiaus gimnazijos. 7-8 klasių grupėje varžėsi Telšių „Kranto“ pagrindinės mokyklos, Janapolės pagrindinės mokyklos, Viešvėnų pagrindinės mokyklos, Telšių „Ateities“ pagrindinės mokyklos ir Vincento Borisevičiaus gimnazijos komandos. 9-11 klasių grupėje varžėsi trys komandos iš Telšių „Džiugo“ gimnazijos, Varnių Motiejaus Valančiaus gimnazijos ir Telšių suaugusiųjų mokyklos jaunimo ugdymo skyriaus.

Informacijos sklaida:

- Informacija apie renginį „Kai mūsų širdys plaka išvien“ publikuota 2013-05-21; 2013-05-24; 2013-06-07 Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt.
- Informacija apie konkursą „Sveikuolių-sveikuoliai“ publikuota 2013-09-27; 2013-11-20; 2013-11-27; 2013-12-09 Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB.
- Pateikta informacija apie konkursą „Sveikuolių-sveikuoliai“ radijo stoties XXL FM tiesioginiame eterielyje Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ spalio 15 d., lapkričio 5 d., 19 d.

Psichinės sveikatos stiprinimas

Renginiai (konferencijos, seminarai, akcijos) visuomenės sveikatos propagavimo tema:

1. 2013 m. spalio mėn. (1 konkursas, 55 dalyviai).

Biuras siekdamas linksmi paminėti Pasaulinę psichikos sveikatos dieną organizavo rašinių konkursą, skirtą mokiniams tema „Juokingiausias mano gyvūno pokštas“. Konkurso 1 vietą užėmė Emilija Barsytė Viešvėnų pagrindinės mokyklos mokinė, 2 vietą - Viktorija Kumžaitė Pavandenės pagrindinės mokyklos mokinė, 3 vietą – Rainių mokyklos-darželio auklėtinis Nedas Medeikis. Nugalėtojams buvo įteikti diplomai ir Biuro įsteigti prizai. Konkursui buvo pristatyti ir kolektyviniai darbai, už kuriuos buvo įteikti padėkos raštai ir paskatinimo prizai.

Informacijos sklaida:

- Informacija apie konkursą „Juokingiausias mano gyvūno pokštas“ 2013-09-23; 2013-10-11 publikuota Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB.
- Pateikta informacija apie konkursą „Juokingiausias mano gyvūno pokštas“ radijo stoties XXL FM tiesioginiame eterielyje Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ spalio 1d., 8 d., 15 d.

Sveika mityba

Renginiai (konferencijos, seminarai, akcijos) visuomenės sveikatos propagavimo tema:

1. 2013 m. spalio 5d., lapkričio 8 d. (2 renginiai (spektakliai), 400 dalyvių).

Bendradarbiaujant su Telšių Žemaitės dramos teatru ir Telšių kultūros centro režisierė Giedre Kavaliauskaite-Butke organizuota spektaklio „Kūda“ peržiūra. Tikslas - pagilinti paauglių žinias apie valgymo sutrikimus (anoreksiją), supažindinti su anoreksija sergančių paauglių problemomis bei skatinti mokinių sveikos mitybos įpročius. Spektaklis sukurtas remiantis tikromis istorijomis. Tikslinė grupė – 8-12 klasės mokiniai.

2. 2013 m. spalio mėn. (4 paskaitos, 100 dalyvių).

Bendradarbiaujant su Telšių valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba organizuotos pamokos Telšių miesto ir rajono mokyklose sveikos mitybos temomis. Pamokas vedė vyriausioji specialistė – maisto produktų inspektorė Dalia Pankauskienė. Tikslas – supažindinti mokinius su sveikos mitybos principais bei aptarti nesveikų maisto produktų žalą organizmui.

Informacijos sklaida:

- Informacija apie spektaklį „Spektaklis Kūda skirtas supažindinti su anoreksija“ publikuota 2013-10-10 Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB. Pateikta informacija apie spektaklį
- Pateikta informacija apie spektaklį „Kūda“ radijo stoties XXL FM tiesioginiame eterielyje Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ spalio 8 d.

Lytiškumo ugdymas

Renginiai (konferencijos, seminarai, akcijos) visuomenės sveikatos propagavimo tema:

1. 2013 m. spalio mėn. (17 paskaitų, apie 700 dalyvių).

Biuras Telšių rajono mokyklose organizavo paskaitų ciklą, skirtą 8-10 klasių mokiniams, tema „Mergaičių lytinis brendimas ir asmens higiena“. Paskaitų tikslas – suteikti daugiau naujų žinių apie lytinę, reprodukcinę sveikatą, jos išsaugojimą bei suformuoti tinkamus asmens higienos įgūdžius aktyvaus lytinio brendimo laikotarpiu. Paskaitas skaitė lektorė akušerė D. Sungailienė.

2. 2013 m. spalio mėn. (14 paskaitų, apie 400 dalyvių).

6-7 klasių mokiniams buvo organizuojamas paskaitų ciklas „Apie vaikus. Berniukų lytinis brendimas ir higiena“. Paskaitų tikslas - supažindinti jaunesniojo amžiaus paauglius su jų fiziniais bei emociniais pokyčiais, kuriuos lytinio brendimo metu patiria berniukai.

Informacijos sklaida:

- Informacija apie paskaitas „Mergaičių lytinis brendimas ir asmens higiena, publikuota.... Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB.
- Pateikta informacija apie paskaitas „Mergaičių lytinis brendimas ir asmens higiena, radijo stoties XXL FM tiesioginiame eteriye Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ spalio 22 d.
- Informacija apie paskaitas „Paskaitos: Apie vaikus“ 2013-10-21 publikuota Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB.
- Pateikta informacija apie paskaitas „Apie vaikus. Berniukų lytinis brendimas ir higiena“ radijo stoties XXL FM tiesioginiame eteriye Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ spalio 22 d.

Traumų prevencija

Renginiai (konferencijos, seminarai, akcijos) visuomenės sveikatos propagavimo tema:

1. 2013 m. lapkričio mėn. (21 akcija, 4088 dalyviai).

Bendradarbiaujant su Telšių apskrities vyriausiojo policijos komisariatu vykdyta atšvaitų tikrinimo akcija – „Aš su atšvaitu saugus“. Akcijos tikslas – didinti vaikų ir suaugusiųjų saugumą tamsiu paros metu. Akcijos metu rytais, prieš prasidedant pamokoms, policijos pareigūnai kartu su visuomenės sveikatos priežiūros specialistais, tikrindavo ar vaikai nešioja atšvaitus. Akcijos metu buvo patikrinti 14 Telšių rajono ir 7 miesto bendrojo lavinimo mokyklų bendruomenių nariai. Prevencinės akcijos metu buvo patikrinti 4088 vaikai. 652 mokiniai neturėjo atšvaitų. Akcijos metu Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras padovanojo 385 atšvaitus, jų neturintiems moksleiviams.

Informacijos sklaida:

- Informacija apie atšvaitų tikrinimo akciją „Aš su atšvaitu saugus“ 2013-12-13 publikuota Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.telsiurvsb.lt; Socialiniame tinklapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB.
- Pateikta informacija apie atšvaitų tikrinimo akciją radijo stoties XXL FM tiesioginiame eteriye Visuomenės sveikatos biuro radijo laidoje „Sveikata – pats didžiausias žmogaus turtas“ lapkričio 19 d.

Kita sveikatos priežiūros specialistų veikla mokyklose

Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas mokyklose vykdo ir kitas teisės aktais numatytas funkcijas:

1. Viena iš pagrindinių visuomenės sveikatos priežiūros specialisto veiklų išlieka pirmosios pagalbos teikimas ir konsultacijos. Informacija apie mokyklose 2013 m. pas sveikatos specialistus registruotus apsilankymus pateikiama 5 lentelėje.

5 lentelė. Sveikatos priežiūros veiklos mokyklose 2013 m.

Užregistruota mokinių apsilankymų pas sveikatos priežiūros specialistą mokykloje	Apsilankymų pasiskirstymas pagal priežastį		
	pirmoji pagalba	konsultacijos	kita
5544	1731	3592	221

2. Pagal galiojančią mokinių maitinimo tvarką bendrojo lavinimo mokyklose, visuomenės sveikatos priežiūros specialistės vykdo mokinių maitinimo organizavimo priežiūrą. Vieną

kartą per savaitę tikrinama, kad maitinimas būtų organizuojamas pagal mokyklos steigėjo ar jo įgalioto asmens patvirtintus valgiaraščius ir užkandžių asortimento sąrašus. Mokinių maitinimo organizavimo tvarką prižiūrintis specialistas kartą per savaitę pildo „Valgiaraščio ir mokinių maitinimo atitikties“ žurnalą.

3. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas vykdo traumų registraciją. Esant poreikiui teikia informaciją mokyklos vadovams apie traumų prevencines priemones.
4. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas teikia pagalbą kūno kultūros mokytojams komplektuojant fizinio ugdymo grupes, sudaro fizinio pajėgumo grupių sąrašus, pagal galimybes budi sporto renginiuose.
5. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas renka informaciją apie kasmetinius mokinių sveikatos profilaktinius patikrinimus, moksleivių sergamumą, apibendrina informaciją ir pristato ją mokyklos bendruomenei, pateikia savivaldybės institucijoms:
 - informacija apie mokinių sveikatos sutrikimų būklę registruojama pagal šeimos gydytojo išduotą „Vaiko sveikatos pažymėjimą“ (forma Nr. 027-1/a). Pagal mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pateiktus duomenis, 2013/2014 mokslo metus Telšių rajono bendrojo lavinimo mokyklose pradėjo 5385 mokiniai. Profilaktiškai sveikatą pasitikrino 5289 mokiniai (98,2 proc.). Lyginant su 2012/13 m. m. sveikatą pasitikrino 0,8 proc. daugiau mokinių. 2013/2014 m. m. analizės rezultatai parodė, jog dažniausiai mokiniams kaip ir 2012/2013 m. m. yra nustatyti regos sistemos (34,3 proc.), skeleto-raumenų sistemos (26,7 proc.), kvėpavimo sistemos sutrikimai (11,7 proc.).
 - mokinių bendrasis sergamumas registruojamas pagal gydytojo išduotą pažymą „Medicinos pažyma dėl neatvykimo į darbą, darbo biržą ar ugdymo instituciją“ (forma Nr. 094/a).
6. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas dalyvauja mokyklos vaiko gerovės darbo grupėse, sprendžiančiose mokinių psichologines, adaptacijos ir socialines problemas.
7. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas vykdo užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą: gripo epidemijos metu skaičiuoja, kiek mokinių neatvyksta į mokyklą, vykdo pedikuliozės profilaktinius tikrinimus pagal patvirtintą tvarką.

VI. Visuomenės sveikatos biuro veiklos problemos:

6.1. Didžiausios problemos, su kuriomis susiduriama Biuro veikloje, yra nestabilus ir nepakankamas biuro finansavimas, perteklinis veiklos planavimo ir veiklos ataskaitų skaičius, metodinės medžiagos apie visuomenės sveikatos ugdymą trūkumas, sudėtingos ugdymo apie sveikatą mokymo organizacinės sąlygos.

6.2. Kai kuriose mokyklose visuomenės sveikatos priežiūros specialistės neturi atskirų kabinetų (dirba su kitu mokyklos personalu);

6.3. Gyventojų pasyvus požiūris į sveikatos išsaugojimą ir stiprinimą;

Telšių rajono savivaldybės
visuomenės sveikatos biuro direktorius

Aurelijus Laurinavičius